

Міністерство освіти і науки України
Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького

ЗМІЦНЕННЯ СПІЛЬНИХ ЄВРОПЕЙСЬКИХ ЦІННОСТЕЙ ЧЕРЕЗ ОСВІТУ

**ЗБІРНИК
ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ ЗА МАТЕРІАЛАМИ
III ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ**

**Запоріжжя
24 Жовтня 2025 р.**

Co-funded by
the European Union

STRENGTHENING THE EU COMMON VALUES THROUGH
THE POLICY OF MULTILINGUALISM IN THE EDUCATION
AND TRAINING OF FUTURE TEACHERS

Erasmus+
Jean Monnet Modules

Міністерство освіти і науки України
Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького

Ізмаїльський державний гуманітарний університет

Мукачівський державний університет

Одеський національний технологічний університет

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

Ніжинський державний педагогічний університет імені Миколи Гоголя

Комунальний заклад вищої освіти «Хортицька національна навчально-реабілітаційна
академія» Запорізької обласної ради

Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка

Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II

“ЗМІЦНЕННЯ СПІЛЬНИХ ЄВРОПЕЙСЬКИХ ЦІННОСТЕЙ ЧЕРЕЗ ОСВІТУ”

ЗБІРНИК

**ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ ЗА МАТЕРІАЛАМИ ІІІ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-
ПРАКТИЧНОЇ ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ**

**в рамках реалізації проекту Erasmus+ Модуль Жана Моне “Зміцнення
спільних цінностей ЄС через політику багатомовності в освіті та
підготовці майбутніх вчителів”, 101083321 - SEUCV ETT -
ERASMUS-JMO-2022-HEI-TCH-RSCH**

Запоріжжя, 24 Жовтня 2025 р.

Co-funded by
the European Union

STRENGTHENING THE EU COMMON VALUES THROUGH
THE POLICY OF MULTILINGUALISM IN THE EDUCATION
AND TRAINING OF FUTURE TEACHERS

Erasmus+
Jean Monnet Modules

УДК 37.014.24(4)+(477)(043.2)

Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет Вченою радою Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького (протокол № 4 від «31 жовтня 2025 р.)

ДК 37.014.24(4)+(477)(043.2)

З-69

Зміцнення спільних європейських цінностей через освіту : збірник тез доповідей за матеріалами III Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (24 жовтня 2025 р., м. Запоріжжя). – Запоріжжя : Вид-во МДПУ імені Богдана Хмельницького, 2025. – 440 с.

ISBN 978-617-7346-80-6

У збірнику представлено тези доповідей за матеріалами III Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Зміцнення спільних європейських цінностей через освіту», організованої та проведеної в рамках імплементації Мелітопольським державним педагогічним університетом імені Богдана Хмельницького проекту Erasmus+ Модуль Жана Моне “Зміцнення спільних цінностей ЄС через політику багатомовності в освіті та підготовці майбутніх вчителів”, 101083321 - SEUCV ETT - ERASMUS-JMO-2022-HEI-TCH-RSCH. Учасниками конференції розглянуто питання впливу спільних цінностей ЄС на розвиток нової проєвропейської початкової та середньої загальної освіти в Україні, проаналізовано Європейські виміри сталого розвитку української вищої освіти, досліджено соціально-педагогічні виміри інклюзивної освіти в країнах Європейського Союзу. Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, здобувачів вищої освіти, які займаються науково-дослідною роботою.

Редакційна колегія:

Наталя Фалько – доктор психологічних наук, професор (голова), Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького

Ольга Гончарова – кандидат педагогічних наук, доцент (співголова), Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького

Аліна Маслова – кандидат педагогічних наук, доцент, Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького

Юлія Шевченко – доктор педагогічних наук, професор, Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького

Галина Олейнікова - кандидат філологічних наук, доцент, Ізмаїльський державний гуманітарний університет

Євген Топалов – старший викладач, Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького

Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікації.

© Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького, 2025

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

4. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII // Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19> (дата звернення: 18.10.2025).

Дубяга С М.

Мелітопольський державний
педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького

РОЛЬ УЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ У ФОРМУВАННІ КУЛЬТУРИ ПРИЙНЯТТЯ ТА ПІДТРИМКИ В ІНКЛЮЗИВНОМУ КОЛЕКТИВІ

Сучасна школа, орієнтована на європейські цінності, має на меті забезпечити рівний доступ до якісної освіти всім дітям. У цьому контексті інклюзивна освіта постає не лише як форма навчання, а як філософія прийняття різноманіття та створення спільноти підтримки. Саме учитель початкових класів відіграє провідну роль у формуванні такої культури, оскільки саме в молодшому шкільному віці закладаються основи соціальних установок, ставлення до інших людей, уміння співчувати й допомагати.

Професійна діяльність учителя початкової школи в інклюзивному середовищі передбачає не лише навчання дітей з урахуванням їхніх освітніх потреб, а й побудову позитивного мікроклімату, що базується на взаємоповазі, співпраці та доброзичливості. Учитель стає посередником між дітьми, які мають різний рівень розвитку, соціальний досвід та потреби, і допомагає кожному учневі відчути себе частиною колективу.

Формування культури прийняття в інклюзивному класі передбачає:

- створення безпечного простору, у якому відсутні упередження та дискримінаційні прояви;
- розвиток емоційного інтелекту учнів через спільні обговорення, ігрові ситуації, рольові вправи, літературне читання;

- використання педагогіки партнерства, що передбачає співпрацю всіх учасників освітнього процесу – учнів, учителя, асистента, батьків;
- впровадження інклюзивних методів навчання, які дають змогу враховувати індивідуальні особливості кожного учня;
- моделювання позитивних поведінкових прикладів, через які діти вчаться приймати інакшість як норму, а не виняток.

Культура прийняття формується через щоденну педагогічну практику: доброзичливе спілкування, підтримку, спільне розв'язання конфліктів, відзначення успіхів кожного учня. Важливо, щоб учитель демонстрував відкритість, терпимість, уміння слухати, визнавати індивідуальні можливості кожної дитини.

У системі педагогічної підтримки учитель виступає фасилітатором процесів соціалізації, допомагає учням усвідомити, що різноманітність – це ресурс для розвитку спільноти. Через спільні проєкти, групову роботу, інклюзивні ігри формується атмосфера довіри й взаємоповаги. Такі підходи особливо важливі для молодших школярів, адже саме в цьому віці формуються базові цінності, ставлення до інших, здатність до співпереживання.

Особливу увагу слід приділити співпраці з асистентом учителя та батьками, оскільки єдність педагогічних дій створює умови для цілісного розвитку дитини та стабільності в навчально-виховному процесі. Вчитель має виступати координатором взаємодії, ініціатором діалогу та партнерських відносин.

Досвід упровадження інклюзивної освіти в країнах Європейського Союзу показує, що культура прийняття є базовою складовою шкільної культури загалом. У центрі уваги перебуває дитина як особистість, а не її особливості чи обмеження. Такий підхід допомагає будувати спільноту, де всі відчують себе потрібними, цінними й рівноправними.

Отже, учитель початкових класів відіграє ключову роль у формуванні культури прийняття та підтримки в інклюзивному колективі. Від його професійної компетентності, гуманістичної позиції, здатності до

співпереживання та педагогічної творчості залежить, наскільки ефективно буде реалізовано ідеї інклюзії. Розвиваючи толерантність, емпатію та взаємоповагу в дитячому середовищі, педагог формує основу громадянської зрілості, соціальної відповідальності та європейських цінностей, що визначають обличчя сучасної освіти.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Скрипник Т.І. Педагогіка прийняття: формування культури толерантності в інклюзивному класі. Педагогічна освіта: теорія і практика. 2021. № 32. С. 45–52.
2. Таранченко О.М. Асистент учителя в інклюзивному класі: партнерська взаємодія та педагогічна підтримка. К.: НУШ, 2020.
3. European Agency for Special Needs and Inclusive Education. Inclusive Education in Europe: Key Developments and Challenges. Brussels, 2021.
4. Савченко О.Я. Початкова школа: сучасні виклики та стратегія розвитку. К.: Педагогічна думка, 2022.

Дука Н. Д.

Мелітопольського державного
педагогічного університету
імені Богдана Хмельницького

ФОРМУВАННЯ ЗВ'ЯЗНОГО МОВЛЕННЯ ДІТЕЙ У КОНТЕКСТІ СУЧАСНОЇ ЛОГОПЕДИЧНОЇ ПРАКТИКИ

Проблематика формування зв'язного мовлення дітей нині розглядається у контексті міждисциплінарної взаємодії спеціальної педагогіки, логопедії, нейропсихології та лінгводидактики. Розвиток мовленнєвої діяльності дитини є складним багаторівневим процесом, який залежить від цілісного підходу до корекційно-педагогічного впливу. Для спеціалістів логопедичного профілю важливо не лише діагностувати мовленнєві труднощі, а й забезпечити узгодженість дій усіх учасників освітнього процесу – педагогів, психологів, батьків, асистентів учителя. Така узгодженість створює умови для поступового переходу від несформованого мовлення до комунікативно зрілого, коли дитина

Громченко К.А. формування відповідальності у дітей дошкільного віку в умовах інклюзивної освіти засобами казок В. Сухомлинського: порівняльний аналіз з практиками країн ЄС.....	358
Дубяга С.М. Роль учителя початкових класів у формуванні культури прийняття та підтримки в інклюзивному колективі.....	362
Дука Н. Д. Формування зв'язного мовлення дітей у контексті сучасної логопедичної практики.....	364
Дьоміна В.І. Моделі взаємодії вчителя, асистента і батьків у системі підтримки дитини в інклюзивному класі.....	367
Єложенко А.О., Масюкова Є.С. Професійна підготовка педагогів в інклюзивному класі.....	370
Каспер І.О. Інклюзія та толерантність як основа європейських цінностей в умовах сучасного українського суспільства.....	373
Кожевникова А.В., Венгеренко І.О. Цифрові навички як шлях інтеграції європейських цінностей у професійну діяльність майбутнього педагога.....	378
Компанець К. М. Логопедична допомога дітям з особливими освітніми потребами в умовах освітньої невизначеності: нові формати, стратегії, ресурси.....	382
Кондратенко В. О. Нейропсихологічні аспекти мовленнєвого розвитку дітей у контексті інклюзивної освіти: європейський досвід та українські реалії.....	385
Кривонос І.О. Transformation of Socio-Pedagogical Approaches to Special Education in European Union Countries.....	388
Левицька Г.М. Особливості інклюзивного навчання в закладі дошкільної освіти.....	391
Нетована А.І. Казкотерапія як один із засобів корекційно-розвиваючої роботи логопеда.....	397

Пастушок І. О. Формування зв'язного мовлення молодших школярів засобами ігрових технологій у контексті реалізації європейських освітніх цінностей освіти.....	400
Переверзева О.В. особливості інклюзивного навчання молодших школярів в Бельгії.....	403
Переходюк В.Р. Інклюзивна освіта професійно-технічних закладів в умовах війни: європейський досвід та роль фідбеку у формуванні цінностей.....	407
Скрипник А. Д. Стратегічні напрями впровадження інклюзивного навчання..	412
Стрельнікова В.О. Роль філологічної освіти у формуванні європейських цінностей щодо інклюзивної освіти.....	414
Федірко К.Ю. Використання сучасних цифрових ресурсів у логопедичній практиці з дітьми дошкільного віку: огляд літератури та перспективи впровадження.....	416
Черкашина К.А. Формування професійної компетентності вчителя інклюзивного класу на основі європейських підходів.....	421
Чумак Т.В. Європейські цінності як концептуальна основа реалізації цифрової компетентності логопеда засобами медіатехнологій.....	423
Шевченко Ю. М., Савицька О. В. Європейський досвід інклюзивного навчання дітей з особливими освітніми потребами: можливості імплементації в український освітній простір.....	427

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them"